

PREMOSŤENÍ

FESTIVALOVÝ ZPRAVODAJ

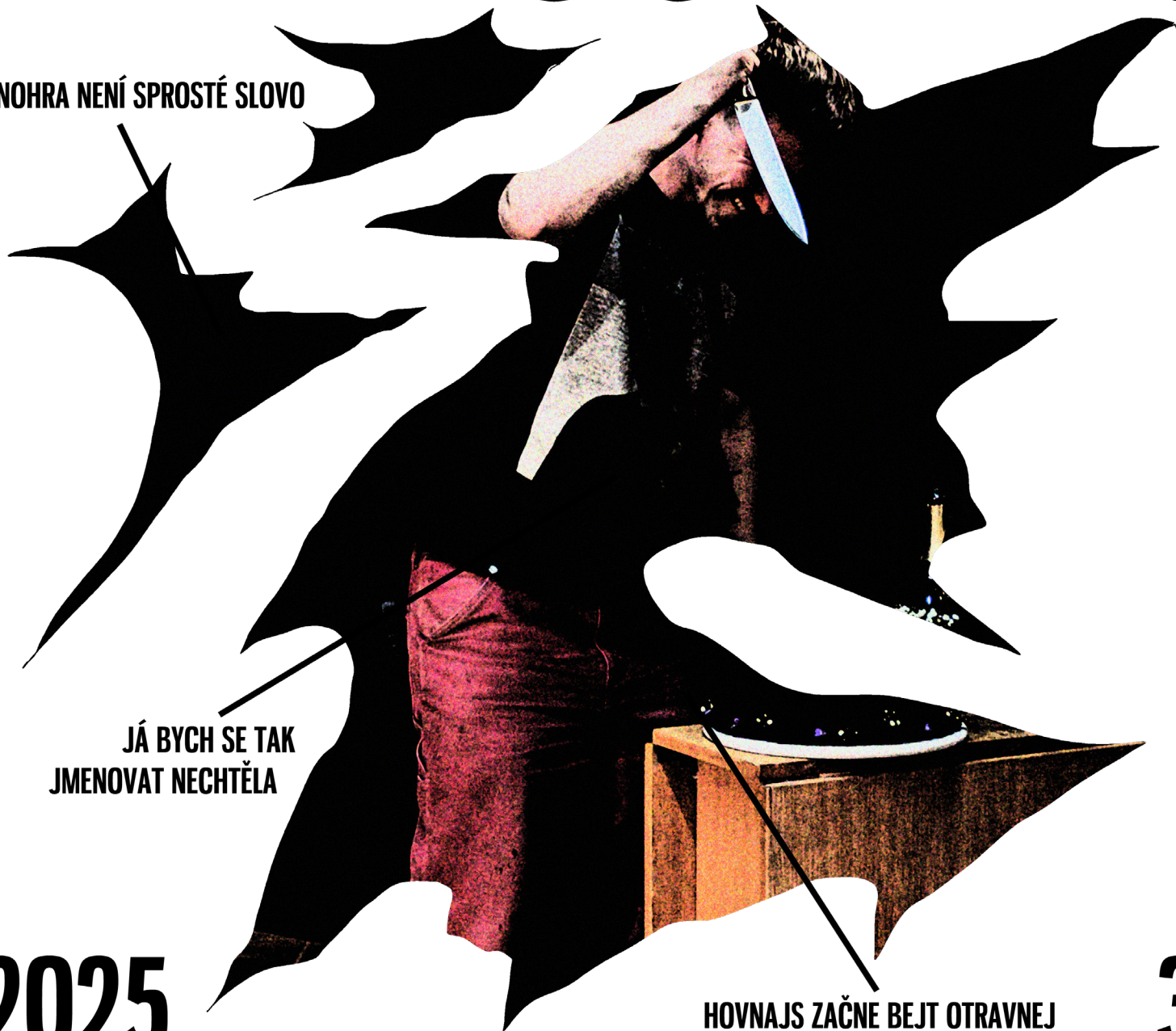
ČINOHRA NENÍ SPROSTÉ SLOVO

JÁ BYCH SE TAK
JMENOVAT NECHTĚLA

2025

HOVNAJS ZAČNE BEJT OTRAVNEJ

3

Poněkud ztracený v bystré výměně

Liberecké Studentské herecké studio DFXŠ pod vedením členky činoherního souboru Elišky Jansové se v loňském roce věnovalo tematice ztracení. Ve třech tvůrčích skupinách nazkoušeli tři aktovky, *Ztraceni v čase* (která se odehrávala v zakletém opuštěném domě), *Ztraceni v lese* (na letním táboře) a konečně *Ztraceni v horách*, která byla prvním bodem pátečního odpoledního programu přehlídky.

Jsou (zimní nebo jarní) prázdniny a v horské chatě či chalupě v Krkonoších je chtějí strávit dvě kamarádky a mladší bratr jedné z nich. Kdesi venku se nachází několik dalších jednotlivců a skupin: čtyři mladé ženy, které se náhodně potkaly a rozhodly společně přejít pěšky celé Krkonoše, instalatér Luboš, který má za úkol opravit zamrzlé trubky na Labské boudě, esoterička, kterou do Krkonoš přivedlo vnitřní volání, a dva turisté, novomanželé, spolu s průvodcem, kterého si zaplatili, aby jim hory ukázal. Vypadá to na nejhorší zimu za posledních několik desítek let a teploty klesají hluboko pod bod mrazu, což všechny postavy zvenku nažene do tepla a pohodlí horské chaty, kterou vzápětí zavalí lavina. Ideální výchozí okolnost pro činoherní drama! A stejně jako v Chytilově filmu ve vlakovém voze, i zde se uvnitř objektu začne odehrávat kalamitní, dramatická situace, neboť se tu protnou osudy všech zmíněných postav, které mají jeden společný cíl: vymanit se nějak z této nesnesitelné situace, ze které zdánlivě není úniku. Jak se později ukáže, nejde jen o to se dostat ven z chaty, ale i z osobních nepříjemných životních situací, o kterých nás všechny postavy postupně během jedné noci zpraví. Tyto nesnesitelnosti zahrnují vztahovou nenaplněnost nebo nespokojenost se svým postojem k životu či ostatním lidem nebo přírodě.

Z jedenácti postav je jediná nedospělá, zmíněný mladší bratr, který se nám kvůli své nespavosti stává nedobrovolným průvodcem většiny situací v chatě; situací, v nichž se potkávají nejprve neznámí lidé, aby se seznámili se svými postoji a názory a navzájem si nějakým (ideálně co nejabsurdnějším) způsobem pomohli nebo si alespoň s něčím poradili. V tomhle objektu má totiž každý nějaký problém, případně zná nějakou dobrou radu, která nějaký problém vyřeší. Tyhle dialogické situace střídají podobně koncipované sebezpytné monologické situace/zpovědi postav, ve kterých se na počátku postava z něčeho sebeobviní a následně bez jakékoliv motivace sama najde řešení. Formálně je tato autorská hra dosti repetitivní, obsahově naivní a formulačně kostrbatá. Situace jsou často uvozeny zbytným small-talkem a občas na závěr přichází shrnutí, co se vlastně stalo. Někteří se na začátku situací seznamují, jiní se zdánlivě už znají, náhodně si tykají, náhodně vykají. Postavy svoje jednání spíše popisují, než aby prostě jednaly. A koneckonců i ta nesnesitelná situace zavalení postupně přestane pro postavy být tak palčivá, a když už se náhodou někdo vydá odklízet sněh, ani se nedozvíme, jak to dopadlo. Protože někde cestou ke dveřím potká dívku svých snů a to je přeci důležitější než nějaký sněh, ne? Stejně tak jako když se v závěru teenager ztratí a jeho hledání zničehonic přeruší parodie na Cyranovo napovídání Kristiánovi, když se dvorí Roxaně. A to je vlastně největším problémem celé inscenace: absence ostré dramaturgie, která by téhle „bandě divných lidí nasáčkované v horské chatě“ připravila kvalitní textovou půdu pod nohy. Protože zahrát by to tenhle soubor jistě dokázal.

Ivo Kristián Kubák

Studentské herecké studio DFXŠ: Máme radi, keď sa príbeh končí šťastne

Vaša inscenácia s názvom Ztraceni v horách je vašim autorským dielom, alebo ste sa inšpirovali nejakou predlohou?

Inscenácia je autorským dielom. Pracovali sme na tom všetci spoločne a pomocou improvizácie sme to dali dokopy. Celé to potom spísala naša režisérka Eliška Jansová. Tak ako u nás vznikajú aj ostatné hry, tak aj práve táto vznikala posedením v kaviarni, kde sme hľadali tému, o ktorej by sme chceli hrať.

Na základe čoho ste si zvolili túto tému?

Pôvodne sme vymysleli príbeh o skupinke ľudí, ktorá sa ocitne na chate s tým, že tam hľadajú stratené dedičstvo. No nakoniec sme namiesto hľadania pokladu vytvorili toto.

Sú vaše postavy v predstavení akýmsi zrkadlom vás samých?

Áno, väčšina postáv je vymyslená práve nám na telo, a tie ostatné sme už doplnili s tým, že sa nám hodili do daných situácií. Napríklad sme chceli mať pár, ktorý už prišiel spolu, a potom naopak taký, ktorý sa tam zoznámi. Mali sme určitú šablónu a každý si už k tomu mohol dodať to, čo si chcel vyskúšať.

Záver sa síce končí šťastne, no je to tak pre všetky postavy?

Záver končí šťastne hlavne kvôli Eliške Jansovej, ktorá miluje Lásku nebeskú, a my všetci máme radi, keď sa príbeh končí šťastne. Takže tam je v konečnom dôsledku taký éterický koniec. V podstate si každá postava v sebe vyrieši svoje vnútorné traumy. Aj keď možno nie úplne všetci, tak samotné monológy počas predstavenia otvárajú niektorým postavám nový pohľad na problém. Tým, ako mali všetci na tej chate odrazu na seba veľa času, začnú premýšľať nad rôznymi vecami. Takže záver nie je pre každú postavu šťastný, ale skôr si niektoré postavy našli novú cestu.

Aké tri slová najviac vystihujú vaše predstavenie?

Zmena, šialená a intímna.

Lucia Bihariová

Jak? No, nijak.

Divadelní soubory pod vedením Ivany Sobkové, v jejichž názvech se nacházejí všemožné varianty na slovo KUK (Klub Uměleckých Katastrof), se na Přemostění objevují již pravidelně. Na mosteckém jevišti si v minulosti zahrály soubory jako KUKátko, KUKuřice, KUKačky – ti tu letos hrají také – a v neposlední řadě KUKíci, kteří se nám v pátek představili s jejich novotinou Tak jak?

Jevištní celek je rámován pohovorem, který podle pokládání dotazů působí jako pracovní záležitost, i když by se mohlo jednat o jakýkoliv druh přijímacího pohovoru do nového prostředí, čímž si v životě musí projít každý. Mezi jednotlivými otázkami, jež zaznívají prostřednictvím záznamu z repráků, se rozehrávají krátké, přesto táhlé výstupy jako patřičné odpovědi na dotazy. Během těchto scén však někdo kvůli velkému množství podnětů vycházejících z krátkých etud může zapomenout, na co se hlas předtím ptal, tudíž krátká slovní reakce herců shrnující tyto „vnitřní představy nebo příhody“ dovede trochu rozhodit nebo zmást.

Inscenátoři se dotýkají témat vzdělávání, životních priorit, mezilidských vztahů s různými věkovými generacemi atd. Svým způsobem dochází k jisté provázanosti celkové koncepce, jen je nutno výsledný tvar ještě plně dotáhnout a hlavně přehledně vypointovat. Finální dojem je takový, že jednotlivé scény mohou být soběstačné, avšak v rámci širšího koncepčního tvaru se propojují jen tak bez přítomnosti jakékoliv dramaturgie.

Během představení jsem opakovaně uvažoval nad důvodem otáčení mikrofону, jenž byl zpočátku nasměrován do publika, načež si ho herečka musela namířit na sebe, aby prolomila ticho monologem o svém seznámení se skupinou Queen. Pořád si nejsem stoprocentně jistý svým osobním opodstatněním, že my jako diváci máme být těmi, kteří pohrdají mladou generací a stojí na pozici možného zaměstnavatele.

Až do samotného závěru představení, tedy do chvíle, kdy herci a herečky rozhořčeně atakovali starší generace za uštěpačné poznámky a komentáře týkající se jejich způsobu existence ve společnosti, jsem si nebyl jistý, jaké mělo být hlavní poselství inscenace. Vytahuji právě tento moment, jelikož se rozhodně jednalo o jediný případ, kdy se směřovalo k něčemu dramatickému, co má potenciál utknout v paměti.

I když místy energie lehce pokulhávala a tempo bylo volnějšího rázu, bylo evidentní, že soubor je schopen pracovat jako jedna bytost. Na první pohled jsou všichni aktéři a aktérky velice sympatičtí, jen se nesmí bát trochu většího tlaku na pilu. Nebo na kladivo.

Milan Hábl

KUK/KUKíci: „Tak jak“ je na začátku každé otázky ohledně naší vize do budoucna

Jaký byl prvotní impuls se věnovat tomuto tématu?

Diviš Novák: Na úplném začátku bylo společné vzpomínání a vlastně taková nostalgie.

Alica Jankech: Taky jsme se věnovali otázce, zda se něco razantně změní, když se člověk stane plnoletým. Jestli je možné cítit nějakou vnitřní změnu, nebo ne. V některých případech jsme se zaměřili i na nějaké traumatické situace, které z nás udělaly ty, kým jsme teď.

Míra Fučíková: Podle mě byl původní impuls dospívání, co to obnáší, jaká období pro nás byla nejvíce formativní. Postupně jsme dospěli k tomu, že je to hodně subjektivní téma, protože dospívání každý vnímá jinak.

DN: Dlouho jsme se věnovali nějakým bodovým zlomům, které pro nás osobně byly důležité a výrazně nás ovlivnily nebo nějak proměnily.

Co pro vás znamená ten název Tak jak?

MF: Ono to trochu souvisí s tím, že nás tlačil čas a deadline na odeslání. Nejdřív jsme měli název, a až potom jsme dodělávali ten celek.

DN: Taky jsme chtěli, aby název inscenace dostatečně vypovídal.

AJ: Při vymýšlení jsme se hodně točili okolo tématu nejistoty.

„Tak jak“ znamená, jak jsi na tom. Co budeš dělat? Slovní spojení „tak jak“ je v našem povědomí na začátku každé otázky ohledně naší vize do budoucna.

Jak probíhal proces zkoušení?

MF: Představení, jak bylo dneska k vidění, vzniklo během jedné zkoušky. My jsme skupina, kterou je těžké ukočírovat i co se týče možností setkávání se. V tomhle jsme dost marní. Často jsme schopni v průběhu celého roku hromadit materiály a pak si těsně týden před deadlinem uvědomíme, že nic nemáme a musíme něco udělat. Pokud není tlak, není nic.

DN: Kdyby nebylo Přemostění, vůbec bychom se nepohnuli ve zkoušení. V rámci zkoušení jsme se snažili jít chronologicky, tedy od školky, přičemž jsme se dotýkali taky mezilidských vztahů.

AJ: Snažili jsme se zaměřit taky na situace, kterými jsme si všichni prošli, jen jsme je vnímali rozdílně. Následně jsme tyhle části pospojovali do větších celků. Různé situace se mohou opakovat napříč našimi životy a naše vnímání nebo pohled na ně se proměňují.

DN: Otázky, které zaznívají z nahrávky, jsme dávali dohromady až po těchto celcích. Nejvíce času jsme se věnovali škole, vzhledem k tomu, že ještě stále studujeme.

Milan Hábl

ZaHEILení odpoledne

Toto odpoledne jsme se s představením *Ich Adolf* ponořili do satirizované podoby minulosti, a to konkrétně do blízkosti pádu Třetí říše za Adolfem Hitlerem a za osobami z jeho okolí, jako je například manželka Eva Braunová. Inscenace se otevírá vlastní obhajobou těchto osob, které se své lidskosti zpronevěřily v průběhu života, před věčným soudem. Tuto vážnější notu však opouštíme hned při nástupu Hitlera na scénu s kýblem na hlavě a odhaleným pupkem. Kýbl je jeden z předmětů, jehož význam se v průběhu děje proměňuje. Další obrazovou konstantou je hromada oblečení, kterou se Hitler neustále prohrabává, i když je paradoxně skoro po celou dobu ve spodním prádle. Dolfie po dobu blížícího se konce podléhá své neuróze ve vztahu k malichernostem, zároveň se v ději objevuje motiv neustále se odkládající svatby a opakující se vtipy na plynatost.

Z diskuse jednoznačně vyplynulo, že nejmarkantnější a nejlépe zpracovaná postava této inscenace je Blondi, která jakožto poslušný pes sice relativně dobře a mlčky naslouchá povelům svého pána, ale k nám jasně promlouvají její výrazy tichého protestu. Po zavraždění Evy se s námi Hitler s Goebbelskou loučí s ideou krásných nostalgických zítřků. Skvělá dynamika herců je sice nepopiratelná, ale v kombinaci s touto předlohou zůstává potenciál nevyužitý.

Předlohou je divadelní hra s názvem *Ich Adolf* od Anny Sobotkové, která se ale moc spoléhá na plytký humor, jenž by mohl být zasazen do kontextu jakékoliv grotesky. Nevyznívá to tedy jako kritika samotné šerednosti Hitlerovy osobnosti, ale pouze jako výsměch rysům, které může mít kdokoli z nás. Právě proto jsou nejlépe vyznívající humorné momenty právě ty, které jsou bystřejší a jsou šité na míru tomuto tématu, jako například „Sudetská pečeť“.

Jelikož divadelních her zasazených do této doby je mnoho, toto zpracování nás nenuť k hlubokému zamyšlení a dá se polemizovat o jeho relevanci v porovnání s ostatními variacemi této tematiky. Ke konci představení byla snaha téma opustit v pochmurné atmosféře. Pro mnohé však vyjmenovávání jmen zesnulých nevyznělo v tomto kontextu dostatečně upřímně, ba některým vyznělo i nevhodně. Tato sympatická skvadra je krásně sehraná a za pomoci jiného námětu by nám mohli uvařit něco vskutku k sežrání.

Diviš Novák

DIVADLO (bez záruky): Jsme Češi, nám ne nadarmo říkali nacisti „smějící se bestie“

Máte zajímavou dynamiku ve skupině. Jak jste se dali dohromady?

Tohle divadlo existuje už 33 let, i když ne všichni jsme u něj od začátku. Nejdelší dobu je s námi představitelka Blondi. Postupně jsme se potkávali na různých akcích a přehlídkách. Já jsem se ke skupině přidal z Jihlavy, když jsem pracovně přišel do Prahy a dostal nabídku. V tomto složení spolupracujeme už přes deset let. Jsme sehraní a baví nás dělat i netradiční věci.

Pracujete často s historickými tématy? Proč zrovna s touhle výraznou historickou osobností?

Nemáme jedno zaměření, nehledáme vždy historická témata. Na repertoáru máme například R.U.R. od Karla Čapka nebo adaptaci Chestertonova Fantastického dobrodružství majora Brauna. Hra Ich Adolf od autorky Anny Sobotkové mě zaujala svou aktuálností – neukazuje Hitlera v tradiční podobě, tak jak ho všichni známe, s knírkem a patkou, ale se všema svýma „nácičkovskejma syndromama“. Líbila se mi nekorektní satira autorky. Říkal jsem si, že přes ten divnej smysl pro humor nejlíp ukážem, že bacha na tydlety nácky, že to jsou často tak slabý, bezduchý, idiotský, nechci říct osobnosti, postavy.

Jaký má pro vás smysl parodizování těchto těžkých témat?

Přístupnost. Existuje mnoho vážných dramát o třetí říši, ale my jsme chtěli zkusit jiný přístup. Testujeme sebe i diváky – je v pořádku se smát? Je normální se zasmát a vzápětí se zastydět? Víme, že naše inscenace může být nepřijatá, ale humor může být osvobozující. Věříme, že diktátory, ať už se jmenují Hitler, Trump, Putin, nebo jinak, je třeba zesměšnit. Jsme Češi, nám ne nadarmo říkali nacisti „smějící se bestie“.

Diviš Novák

Zvuky se školními chodbami nesou...

... křivolace a nerovnoměrně. Zvuky cajonu a neformálního sborového zpěvu obzvlášť. Redakce sídlící ve druhém patře tak při poslechu interpretace písně Holubí dům z festivalového epicentra u sborovny nabyla dojmu, že se zpívá a perkusuje ve výhrůžném pomalém pochodovém rytmu, jaksi husitsky, a začala se obávat, že po hitchcockovsku do chodby co nevidět zahne pomalu pochoduující šik holubů a vezme redakci stečí. Dojem pochodovosti silil i u Slunečního hrobu a Starého příběhu, jen od husitů se náš kolektivní feeling (resp. Gefühl) přesunul do dvacátého století. Jistě i pod dojmem z Ich Adolfa utrousil Zahálka: „Ted' to zní jako folková odnož Wehrmachtu!“

Líba bez mrknutí prohodí: „Volkfolk!“

A tak my si tu po půlnoci žijem.

Michal Zahálka

Kuse z páteční diskuse

Nepřesná zpráva o tom, co se mimo jiné a mnohem lépe řeklo. Děláme, co můžeme. Chodte na rozborové semináře, budete moudřejší.

Jakub Hulák: Nikdo nejsme dokonalí. Tohle je platforma, kde si to můžeme otevřeně říct.

Studentské herecké studio DFXŠ: Ztraceni v horách

Lea Skálová: Nejvíc se mi líbil bratr.

Jakub Hulák: Čím?

Lea Skálová: Vypadal normálně.

HZP: Bratr narušoval stereotyp, seděl mi tam. Obecně mi přišlo, že jsem od začátku věděla, jak to dopadne, což mě mrzelo – bratr to trochu rozbíjel. Narušoval dojem, že se děje seriál.

Robert Kunesch: Bavilo mě to do chvíle, než se ta punková hymna rozplizne. . .

Jakub Hulák: To bylo to druhé představení.

DHZP: Přišlo mi, jako bych se dívala na film – jak byly dělané střihy atp.

Člen souboru m³: Taková terapie šokem.

Jakub Hulák: V jakém smyslu?

Člen souboru m³: (s tajemným úsměvem krčí rameny)

Hana Malaníková: Ve smyslu dopadu na diváka, že?

Člen souboru m³: (s ještě tajemnějším úsměvem krčí rameny)

DHZP: Každý v tom měl nějaký svůj vnitřní problém.

DHZP: Pochopila jsem koncept, proč to tak je, ale občas mi přišlo, že postavy došly k osvětě, ale moc jsem neviděla proces, který za tím uvědoměním byl. Postavy došly k tomu, že změní svůj život, strašně rychle.

DHZP: A štválo mě, že se změnilo přesně tak, jak jsem čekala.

Alena Zemančíková: Myslím si, že je to napsaná hra, byť autor-ská. Je rozvržená pro hodně postav, vy ji hrajete v krátkém čase a ty zkratky jsou někdy moc velké. To se dá řešit různě, rozhodně se to dá řešit psychologickým herectvím, ale na to tady není čas. Řekla bych, že jednu zkratku jste našli, ale dávám do placu, jestli je úplně šikovná. Dokud se s nimi seznamujeme, fungovalo to docela dobře. Když ale docházejí sebereflexe, máte to udělané tak, že se postava v monologu obviní a pak se obhájí. Není nic méně šikovného než tohle. Hrajete ve zkratce činohru – dialog je mocná zbraň, pro a proti může být řešeno monologem, ale když je to tak u každé postavy, tak to prokouk-neme a stává se z toho stereotyp.

Katarína Hitzingerová: Chci poděkovat za představení. Každý z vás je jiný. Při obhajobě postavy působí pateticky – jako byste hráli postavu na třetí. Odkrývání tváře, která se skrývá, je pro mě to nejzajímavější, co jste přinesli, ale je škoda, že je na to nedostatek času. Tam, kde jsou vnitřní postoje v emocích a názorech, proč se ještě musíte tak moc stylizovat do postav? Bud'te víc pankáči, bud'te sami za sebe.

Alena Zemančíková: Já bych je do toho nenutila, oni si chtějí zahrát činohru.

Katarína Hitzingerová: Pak ale musíte domyslet, aby byly situace srozumitelnější, abych šla s vámi.

Hana Malaníková: Taky moc děkuju za představení. Debaty o činohře a nečinohře se dají vyřešit tím, že se řekne, že herectví je jen jedno, ale to nám moc nepomáhá. Pro mě je podstata herectví v jednání v dramatické situaci. Dost věcí, co máte ve slovech, by se dalo důsledněji zahrát situačně, text ještě proškrtat.

Alena Zemančíková: Dost už je tam toho hotovo, není to moc práce navíc.

Hana Malaníková: Moc hezky podle mě funguje, když se Vendelín pomocí Luboše snaží sbalit bylinkářku. Je to jasné postavené v prostoru, Vendelín musí reagovat i tělem, tam je to skvěle situačně postavené.

Alena Zemančíková: Činohra není sprosté slovo, není to míň než dělat výpověď. Tahle scéna je z jedné velice slavné činohry – ze Cyrana.

Hana Malaníková: Být zavaleni lavinou je docela dramatická situace, ale tady se to jenom řekne. Čas tam teče dost monotónně na to, že by to mělo být čím dál dramatictější, jak jim ubývá kyslík.

Jakub Hulák: Já se na chvíli vrátím k tomu sporu mezi Katarínou a Alenou. Když si zvolíte tuhle cestu iluzivního činoherního divadla, je potřeba najít klíč k tomu, jak hrát postavy, které jsou věkově jinde než vy.

Štěpán Pácl: Máte skvělou energii, hrozně mě bavilo se na vás koukat. Moc dobře mluvíte a jste schopní společné souhry. Zároveň: ta situace je dobře vybraná, vnější okolnost svede dohromady různé osoby, které by se jinak nepotkaly. Nebezpečí je, že člověk musí být důsledný a přísný, víc si představit, co ta situace způsobí. Vůbec se tam nestane ten vnitřní tlak situace. Spoustu těch věcí bych se měl dozvědět z toho, co se tam děje, a ne z toho, že mi to řeknete.

Eliška Jansová: Za úkol jsme si dali, že si každý vymyslel postavu, jakou by chtěl hrát. Nechtěli jsme dělat výpověď sami za sebe. Hledali jsme, jak se postavy tvoří, improvizovali jsme, dostali za úkol napsat si monology. V řešení jednotlivých situací mi uniklo, jak akcentovat tu celkovou s lavinou. Určitě je na tom znát, že delší proces by byl zajímavější, ale na to nám už nezbyl čas.

KUK/KUKíci: Tak jak?

Alena Zemančíková: Odkdy se jmenujete takhle infantilně? To jste spolu od první třídy?

Diviš Novák: Jo.

Alena Zemančíková: Já bych se tak jmenovat nechtěla.

Eliška Jansová: Mám obrovskou rýmu, můj mozek je zamlžen. Je to jiný druh divadla, než jsme dělali my. Promluvy jednotlivých lidí na mikrofon mi přišly zajímavé, ale to, co se dělo mezi nimi, vzadu, jsem nepochopila. Nejsilnější mi přišlo, když jste na konci byli za sebe.

DHZP: Jak mluvili do mikrofonu a člověk neví, jestli všichni hrají jednu osobu, nebo jsou všichni za sebe, měla jsem s tím problém. Nevěděla jsem, jak tu hru mám brát.

Eliška Jansová: Nevěděla jsem, jestli ostatní slyší to, co se říká na mikrofon, nebo jestli to jsou taky vnitřní monology.

DHZP: Myslím, že ve všech případech jsem pochopila, co se děje.

Jakub Hulák: Nechcete to malinko rozvést?

DHZP: Brala jsem to tak, že u mikrofonů to byly jejich historky a mluvili za jednotlivce.

Marica: Bylo to pro mě celkem čitelné, rámcované konkurzem, byl tam hlas, který na mě reagoval, a vnímala jsem to jako práci s osobním vkladem a v monologích s věcmi, co se skutečně staly. V monologích jste byli nesmírně autentičtí a přirození, ale to, co se dělo mezi nimi, mi přišlo jako vata.

Lea Skálová: Vnímala jsem to jako pracovní pohovor, ale potom mě ten hlas začal trochu rušit. Přišlo mi to repetitivní i dlouhé.

(Do debaty o metaforické interpretaci hlasu Romana Černíka se zapojil i zapisovatel, čímž se omlouvá.)

Robert Kunesch: Abych si zachoval tvář, měl bych teď asi mluvit o bratrovi a bylinkářce, ale... Do toho, jak se rozpliznul saxofon s tématem návykových látek, mě to hodně bavilo, pak už mi to přišlo takové předvídatelné a prázdné.

Lea Skálová: Místy mi přišlo, že ty monology nejsou vaše. Že to zní, jako když se starší generace snaží mluvit jako my.

Soubor: Já myslím, že je dobře, že takhle nikdo z nás nemluví.

Katarína Hitzingerová: Kdybych měla otevírat ročník herectví, беру vás všechny. Ten silný statement přijít před společnost a hovořit o nárocích stále visí ve vzduchu. Je to silný výkřik.

Štěpán Pácl: Mám pocit, že by tomu strašně slušela větší divadelní důslednost a vnitřní disciplína. Spokojili jste se s tím, že víte, co to má znamenat. Jinak mě to strašně bavilo, líbil se mi ten volný tvar, kde se může stát úplně všechno. Vnímám jsem, že je to divadelní situace. Měl jsem pocit, že když to skončilo, postavám se nic nestalo. Tyhle postavy byly přitom vrženy do situace, která je donutila říct to, co jste nám řekli.

(Zapisovatel v lehkém tričku začal touto dobou lehce promrzat.)

Hana Malaníková: Taky mě zmátlo, jak tam na konci zůstanou ti tři. Zajímavé, jakou sílu má takovýhle detail. Hrozně se mi líbilo, jak jste to začali. Všechny ty historky mají nečekanou pointu. Ustát situaci mluvením do mikrofonu je ohromně náročné, krásně jste to zvládli. Ke konci už to začne být jen statement za statementem.

Jakub Hulák: Když jste do mikrofonu říkali něco, co mělo křehkost výpovědi, přišlo mi, že vás nutí dělat něco nepřírozeného. Autenticitu přebíjela síla zvuku. Jak jste to budovali?

Soubor: Mikrofon se objevil proto, že jsme chtěli pracovat se stand-upy. Potlačení autenticity je vědomé. / Ty standupy byly napůl improvizované, říkáme to svými slovy, nikdy to neříkáme stejně. / Minulý týden jsme to hráli celé poprvé. / Všechny historky se autenticky odehrály. / I ta „vata“ je naše, jsou to naše věci, jen jsou možná až moc zobecněné.

DIVADLO (bez záruky): Ich Adolf

Jakub Hulák: Zkuste do toho někdo vstoupit.

Štěpán Pácl: Táhle někdo vstupuje.

Robert Kunesch: Jsem příznivec představení, i když v Bechyni se mi to líbilo podstatně víc – tam jsem to neznal, takže to bylo překvapivé. Stejně jako v Bechyni musím vyzdvihnout Blondi, to je ukázka, jak se má uchopit role. Na tu jsem se dnes úplně zaměřil, na ní by se mělo učit průběžné jednání. Na Bechyni jsem mluvil o tom, jak nám korektnost brání v humoru – v Bechyni to mělo daleko lepší odezvu, asi i proto, že to mělo věkově jiné složení publika. Pro mě ten běs vylézá z humoru víc než z nějakého memorování.

DHŽP: Když je to vybraná napsaná hra, něco se tím mění. Nevím, jak moc jste původnímu dílu byli věrní, ale byly tam některé postavy, které pro mě osobně byly udělány hodně šokantně, některé věci mi přišly sexistické.

(Vstup zapisovatele, ve zkratce: domnívám se, že problém není ani tak v tom, že by generačně mladé publikum nebylo ochotné smát se kontroverzním tématům, ale že oproti Taboriho Mein Kampfu nebo Goldflamově Doma u Hitlerů je to dost slabá hra.)

Štěpán Pácl: Záznam jmen popravených je pro mě nepříjemný: mám divadelní zážitek, smál jsem se – a pak se spustí seznam a já si připadám, že jsem se asi smát neměl.

Lea Skálová: Já jsem se na to ze začátku bála jít. Nakonec jsem byla docela mile překvapená. Miluju postavu psa. Nejchytřejší postava tam.

Alena Zemančíková: Dovolila bych si začít explikací vzhledem k tomu, jaké tady padly nejistoty. Já mám nejradši Goldflamovo Doma u Hitlerů – to je téhle hře podobnější než Tabori, jsou to banálně maloměstské scénky, spousta ušlechtilých témat slušné společnosti a je to obyčejný nacismus. Myslím, že tahle hra tu velkou kvalitu nemá. Nejvíce se dozvídáme o vztahu Hitlera a psa, proto se nám Blondi taky nejvíce líbí. Trošku mě mrzí, že se ta hra vyčerpává obměnou: že nám navrhuje, že se Hitlerovi podařilo zdrhnout, ale pokud jde o ty hrůzy, dozvíme se málo.

Štěpán Pácl: Já jsem se smál, protože se mi hrozně líbilo, jak všichni hrajete. I ten způsob obnažení – dokonce jsem myslel, že to břicho je kostým.

David Slížek: Já ho hraju.

Štěpán Pácl: Fraška se musí hrát smrtelně vážně. Blondi byla nepřesnější ve výrazu, protože nedělala humor. Neříkala: tohle je vtipný. Té hře bych nejvíce vyčítal, že je nepůvodní: parazituje na dějinné zkušenosti, zároveň je to efkový Král Ubu a vykradená Gogolova Ženitba. ... Jenže když se dělá Král Ubu, tak se to po dvaceti minutách vyčerpá: ten hovnajs začne být otravný. Ta Taboriho hra není o tom, že je Hitler debil a neschopný malíř, ale o tom, že když máme v rukou možnost zastavit největší zlo dvacátého století, tak toho nejsme mocní. Není to o podstatě nacismu, ale o nás.

Martin Rumler: Děkujeme, bylo to hodně podnětný a moc si toho vážíme. Mě ten text zaujal velmi. My jsme ho tedy hodně krátili, vyhodili jsme i hodně drsnějšího. Děkuju mým kamarádům za to, že v tom hrajou. Mnoho hodin mně trvalo přesvědčit šéfredaktora Deníku N, aby hajloval. Jeden státní zástupce mi v tom odmítl účinkovat. Hitler nemá knírek a patku proto, že to není jenom o něm. Ty poznámky byly velice podnětný. Fakt za to díky. Hrozně děkuju mladší generaci.

Desinterpretoval Michal Zahálka.

Marica Šišková:

Cítim tu pohodu a rodinnú atmosféru

Ako by ste opísali váš seminár, ktorý na tohtoročnom festivale vediete?

Je zameraný na herca a na rôzne spôsoby nazerania na postavu. Myslím si, že v divadle mladých by už ten herec, ktorý stojí na scéne, mal vedome pracovať s výrazovými prostriedkami a vedieť, že aké výrazové prostriedky používať. Či je to štylizácia a či to prichádza nejak k tej postave cez zvnútornenú psychologizáciu. Čiže taká skúsenosť mojich frekventantov s tým, že poďme si to pomenovať, že čo, ako a kedy je vhodnejšie používať, a zároveň mobilizovať ich zručnosť.

Na čo by sa mal herec zamerať, keď dostane nejakú postavu?

Asi na to, aby si ju netvoril izolovane. Aby tam bol nejaký koncept, že kto je moja postava, odkiaľ, kam a prečo. A nebáť sa hľadať, nesnažiť sa ju fixovať. Musí dať postave slobodu, tak isto, ako aj sebe, ako hercovi. Najsilnejší zážitok má divák práve vtedy, keď vidí, že herec je na javisku slobodný.

Čo je na hľadaní a spoznávaní postavy najzložitejšie?

Aby oni verili samým sebe, že to dokážu. Lebo, keď majú pocit, že niečo funguje, tak sa toho otrocky držia. Boja sa improvizovať, posúvať svoje limity a majú pocit, že nie sú dostatočne disponovaní, aby to dali. Napríklad cez pohyb tela, pretože majú pocit, že to musia interpretovať slovne. Pritom existujú aj iné veci, ako konanie herca, práca s rekvizitou či pohyb, ktoré môžu posúvať vnútorné prežívanie tej postavy.

Akí sú vaši účastníci seminára?

Sú skvelí!

Ako sa cítite na Přemostění?

Občas som trošku unavená, keďže pracujem doobeda intenzívne a potom príde taký útlm. No na druhej strane sa snažím byť aktívna na poobedných inscenáciách. Je to fajn festival, veľmi inšpiratívny, nakoľko sa tu striedajú rôzne žánre, uchopenie či témy. Cítim tu pohodu a rodinnú atmosféru.

Lucia Bihariová

Legenda zabita masážní sekyrkou

Coby poslední inspirativní představení letošního PřeMostění, a s největší pravděpodobností i v rámci festivalu PřeMostění navždy – pokud si osud místní postupové divadelní přehlídky Pavel Skála a Bára Gréeová opravdu nerozmyslí –, uvedlo Divadlo V.A.D. Kladno vlastní adaptaci legendárního díla Nikola Šuhaj Loupežník českého spisovatele Ivana Olbrachta pod názvem Nikoločava.

Tvůrčí tým do inscenace vtahuje řadu intermedialních odkazů, které jsou konkrétně uvedeny v programu spolu s dalšími důležitými informacemi, jako mohou být historická data a krátký přehled vzniku inscenace. Prostřednictvím projekce je promítáno několik záběrů z různých filmových zpracování příběhu loupežníka Nikoly Šuhaje, množství fotek a videí (Zakarpatská krajina z minulosti a přítomnosti, fotografie představitelů Eržiky apod.) a jiných dokumentů souvisejících s touto legendární osobností. Inscenátoři takto koncepčně poukazují na fakt, jakým způsobem se tento příběh stal podstatným pro české kulturní dědictví.

Zpočátku se může zdát, že se jedná o další tradiční převyprávění známého osudu bandity Šuhaje, avšak postupně se začne přidávat více zcizovacích prvků, jako mohou být rekvizity, které evidentně do tohoto časového období nezapadají, tedy plastové tašky a jiné předměty z tohoto materiálu, elektronická zařízení nebo již zmíněné použití projekce, což jevištnímu tvaru přidává na atraktivnosti a komičnosti. Rozhodně se jedná o pozoruhodný a inspirativní přístup, jak adaptovat české klasické dílo.

Za jedno z hlavních témat inscenace by se dalo považovat, jakým způsobem se prostředí Koločavy proměnilo především na základě mnoha adaptací, což mohlo vést k možnému materialistickému využití této krajiny, aby se přilákalo co nejvíce turistů. S čímž souvisí další přední téma, tedy vliv člověka na přírodní okolí a to, jakým způsobem ho může devastovat, což je tematizováno postupným zaplňováním scény všemožnými plastovými obaly a taškami, doprovázené promítáním skutečných záběrů z Koločavy, jejíž část je pokryta právě takovým odpadem. Nutno na závěr podotknout, že tvůrci samotným názvem inscenace poukazují na jakousi „rovnost“ mezi osobností Šuhaje a místa, kde žil a loupil.

Milan Hábl

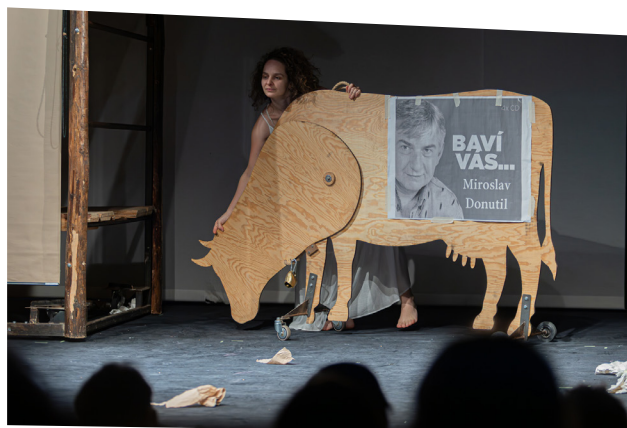
Kazimír Lupinec: Koločava je paradoxů plná

Zdá se mi, že berete ten Olbrachtův příběh dost vážně, že ho nevnímáte jenom jako vytěžený mýtus, ale že vaše motivace vychází i z toho textu samotného.

Hlavně bereme vážně to, co se stalo. Olbracht už to před přetransformoval svým uměleckým a trošku i ideologickým okem. Ale je za tím normální emoce normálních lidí. Je to silný příběh přírody.

Nacházíte na příběhu Nikoly Šuhaje něco inspirativního?

Na tom příběhu vlastně nic, ale spíš na příběhu příběhu. Na ten je nabalena spousta zajímavých věcí. Já mám rád takové paralely nebo paradoxy a těch je Koločava opravdu plná. Ta skládka, která je na konci, tak ta je pod strašně krásným hrbitůvkem. Když se člověk chce vztáhnout k historii, cestovat mezi věkami, je to tam hmatatelné. Když si tam jen tak stoupneš, je ráno, rozhlídneš se a vidíš tam růst borůvky, kokrhá tam z dálky kohout, tak to na tebe úplně dýchne, že takhle tam někde stával ten Šuhaj. Není to žádný hrdina, se kterým bych se já nějak identifikoval, ale to napojení skrz to paralelně tam na mě fungovalo dokonale.

Změnilo se něco na vaší práci na inscenaci v únoru 2022, když Rusko napadlo Ukrajinu a začalo válku?

Zní samozřejmě hrozně divně, když to takhle řeknu, ale ta válka změnila spoustu věcí a já jsem si myslel, že to můžeme klidně zabalit. Že válka je takový téma, že je po těchhle drobných tématech. A ukázalo se, že ne, že to nějak funguje. Možná jsme tak otupěli, ale je pravda, že se pořád snažíme zdůrazňovat, že je to Zakarpátí, a myslím si, že to přece jenom je něco jiného. Tam se nebojuje, žije se tam poměrně normálně a současně to Zakarpátí nese své dějinné paralely, je to oblast, kterou si jiné státy pořád tak různě braly, rozdělovaly a předávaly, takže tímhle to je vlastně tematické.

A víte, jak to v Koločavě teď vypadá?

Ta skládka už tam není, prý je tam takové hnutí za čistší prostředí. A zároveň jsem si uvědomil, že ta šílená skládka na konci je vlastně pořádek, aspoň snaha dávat to na jedno místo, když nefunguje ta svozová služba. Můžeš to zahodit, anebo to donést aspoň na to jedno místo.

Kateřina Prášilová

Rozhovor nejen bilanční

Polovina festivalu přinesla chvíli, abychom si s Bárou Gréeovou a Pavlem Skálou popovídali o letošním Přemostění, o koncích, o lidech, o možnostech – a taky o tom, co bude, k čemuž jsme přizvali i Simonu Bezouškovou.

Čím je pro vás letošní ročník specifický?

Bára: Od začátku příprav letošního ročníku jsem věděla, že se s Přemostěním loučíme. To je jinej pocit než u předchozích ročníků. Snažím se si všechno užít – třeba i ty hektický dny mi letos přijdou jiný.

Pavel: Letos je to takový virtuální završení té patnáctileté trilogie. Převzali jsme zpátky NaNečisto, jsme hodně unavení a dva festivaly takhle krátce po sobě už neutáhneme. Letos to vnímám jako rituál rozloučení, na které tentokrát už opravdu nastal čas. Loučíme se hezky, v tom se mi to líbí. Dneska budeme zakrjavovat dort.

Bára: Počkej, to je překvapení.

Pavel: To si přečtou až zítra.

Nic není novějšího než dnešní zpravodaj. Potom jsem se chtěl zeptat, jestli náhodou nechcete někomu takhle v rozhovoru poděkovat?

Bára: Náhodou chceme! Každý ročník má kolem sebe partu našich děcek z dramataku – vždycky se zapojí už ty mladší, které průběžně stárnou, ale vždycky se najdou noví, nadšení, co tu chtějí být a nasávají atmosféru festivalu a učí se to v běhu a hrozně rychle a hrozně dobře. A zároveň se tu každý rok setkají naše organizační stálce, bez kterých by to prostě nešlo.

Pavel: Jak říká Bára – všichni k tomu mají nějaký vztah a vracejí se sem. Děcka, co to pomáhala a pomáhají tvořit, mnohdy nejsou vidět, ale ony se starají, aby tu lidi měli servis, který nám přijde důležitý, aby byly čisté záchody, aby lidi dostávali jídlo, aby tu mohli být do rána na baru... Kluci v technice udělají všechno, co komu na očích vidí, to jsou lidi, co to dělají tady a teď a pro ten festival dýchají – to je hrozně důležité. Samozřejmě moc děkujeme všem sponzorům, statutárnímu městu Most, Ústeckému kraji, Ministerstvu kultury...

Bára: Taky je potřeba říct, že David Homola, ředitel naší ZUŠky, nám dává skvělé zázemí a velkou důvěru, i kolegové pedagogové nám poskytnou učebny a krásně to funguje. Honza Čepelák, který nám dává za směšný peníze ubytování na Benediktu, je ochota sama i ve tři ráno, když je něco potřeba. Zrovna tak Martin Trčka, který nám dává pivo a jídla pomalu za nákupní cenu. Nebo náš senzační grafik Martin Špoula. Lidi jsou tu hrozně ochotní – a pak se to dělá krásně.

Přemostění končí, ale místo toho se blíží další velká akce, kterou vy pořádáte – a proto využijeme toho, že tu s námi je i Simona Bezoušková z NIPOS-ARTAMA, protože v Mostě se bude od letoška konat národní přehlídka –

Simona: Pardon, celostátní, ne národní.

Aha, promiň, jasně, nic než celostátní! Celostátní přehlídka činoherního a hudebního divadla Divadelní Piknik. Jenom velice stručně: na co se úplně nejvíc těšíte?

Simona: Velký optimismus a těšení u mě způsobuje to, jakým způsobem tady jednotlivé organizace a instituce kooperují. V Mostě se už dlouhodobě šíří virus, který se jmenuje: „Všechno je možné.“ Festival tu bude mít spoustu možností a já se těším, že jich využijeme.

Pavel: Je to jako nový pískoviště, kde se můžou stavět nové hrady. Jak jsem mluvil o spolupráci s místními jednotlivci i organizacemi, tak tady se ukazuje, že v komunikaci s městem (a teď to vůbec nemyslím rektálně, ale naprosto otevřeně) cokoliv, s čím jsme přišli, je možný, anebo se to minimálně z nějaký částí dá udělat, jedná se o tom, jak najít cestu k tomu, aby to mohlo proběhnout. Zrovna tak je to v divadle s ředitelem Filipem Nuckollsem. Ten tomu chce jít hodně naproti a dát pomocnou ruku. Myslím, že Most jako město se v současný době nachází na nějakém zlomu, kultura pro něj začíná být důležitá a podporuje, aby tady věci vznikaly.

Simona: Mně se na tom ještě líbí jakési překonávání předsudků – na první dobrou asi většinu lidí napadne, že divadelní festival v Mostě je něco, co nemůže fungovat, ale věřím tomu, že ti, kteří o tom ještě teď pochybují, tak až sem přijedou, zjistí, jak krásně to jde.

Pavel: Moje velký přání ovšem je, aby sem lidi jeli s otevřenou náručí a ne se zkříženými rukama. My můžeme udělat servis, ale nemůžeme ručit i za celkovou atmosféru, pokud sem lidi přijedou uzavření. Ale my se budeme snažit dělat všechno možné, aby se tu měli příjemně a aby tu měli všechny divadelní i společenské možnosti.

Simona: Hlavní problém nakonec je, abychom my zvládli využít všechny možnosti, které tady máme.

Michal Zahálka

Seminář první pomoci

SOBOTA 5. 4.

09:00 – 13:00 Semináře / Prostory ZUŠ

14:00 – 15:10 Norway.today (Dotečky) / Velký sál

15:40 – 16:20 Zatřes hruškou (KUK/KUKačky) / Velký sál

16:30 – 17:30 Diskuse (Dotečky, KUK/KUKačky) / Nauka

17:45 – 18:15 OSTRO:VY (Divadlo Vydýcháno) / Velký sál

19:15 – 19:50 Tiché šlapací království (Divadélko pod ZUškou) / Velký sál

20:30 – 20:55 Dělat se pořád musí (Leona Houdková) / Velký sál

21:15 – 22:45 Diskuse (Divadlo Vydýcháno, Divadélko pod ZUškou, Leona Houdková)

MOST

Akce probíhá pod záštitou
Statutárního města Most

ústecký kraj

MINISTERSTVO
KULTURY

most
creative
space

ZPRAVODAJ PŘEMOSTĚNÍ 2025. Redakce: Lucia Bihariová, Milan Hábl, Ivo Kristián Kubák, Diviš Novák,
Kateřina Prášilová, Michal Zahálka (šéfredaktor). Grafika a sazba: Vojtěch Líba. Foto: Štěpán Kňákal.
Jazykovou redakcí prošlo v rámci možností. Kontakt na redakci: michal.zahalka@gmail.com.